

Marko Kilpi kok

Kirjallinen kysymys esittävän taiteen koronakorvauksista

Eduskunnan puhemiehelle

Kohta kaksi vuotta on korona kurittanut Suomea, minkä takia maata on suljettu ja avattu ja taas suljettu vailla minkäänlaista johdonmukaisuutta tai ennakoitavuutta. Tästä ovat kärsineet esittävät taiteet, tapahtumat ja ennen kaikkea näillä aloilla toimivat freelancerit. Viimeisin koronasulku on vienyt esittävältä taiteelta noin 22 miljoonan euron tulot, ja freelanceiden menetykset ovat noin 17 miljoonaa euroa.

Koska hallituksen asettamista sulkutoimista on puuttunut ennakoitavuus ja johdonmukaisuus, se on tehnyt varautumisesta täysin mahdotonta. Tämä on lisännyt valtavasti lisätyötä ja varsinkin kustannuksia, kun esityksiä ja tapahtumia on siirretty tai peruutettu, sekä lippurahoja on palautettu asiakkaille. Samalla freelancer-esiintyjiltä ja tekniseltä henkilökunnalta ovat kalenterit tyhjentyneet työkeikoista, ja joillakin freelanceilla se on tarkoittanut parhaimmillaan ja samalla pahimmillaan sadankin työkeikan menetystä.

Hallituksen rajoitustoimet esittäville taiteelle ja tapahtuma-alalle ovat olleet ylimitoitettuja, mutta rahallinen kompensointi on ollut pahasti alimitoitettua. Esimerkiksi VOS-teatterit eivät ole voineet hakea tukea näytelmäkirjailijoiden tai freelanceiden menetettyjen ansioiden korvaamiseen, vaan ne on pitänyt koronatukihakemuksessa rajata teatterin kuluista pois. Freelancerit ovat voineet hakea apurahaa Taiteen edistämiskeskukselta, joka ei ole kompensatiota, vaan harkinnanvaraista ja hakemuksiin pohjautuvaa apurahaa. Haettavat summat ovat olleet välillä 3 000—6 000 euroa. Moni todellisessa hädässä oleva freelancer ei ole apurahaa saanut.

Nyt on aika korjata aiemmin tehtyjä virheitä. Taiteen edistämiskeskukselta tulee poistaa korona-apurahojen jako, koska sen järjestelmä ei ole tehty kompensoimaan tulonmenetyksiä. VOS-teattereiden koronatukihakemuksissa ei saa enää rajata freelanceita pois teattereiden perustoiminnasta ja koronatuot tulee saada riittävälle tasolle, jotta teatterit voivat koronatuella maksaa korvaukset peruutetuista esityksistä työllistämilleen freelanceille. Esittävän taiteen hätä on todella suuri. Siksi tarvitaan viimeinkin nopeita toimia tilanteen helpottamiseksi.

Kulttuuriala on kärsinyt kohtuuttomasti ja perusteettomasti, ja sen on loputtava. Esimerkiksi Suomi on Euroopan ainoa maa, jossa elokuvateattereiden toiminta on kielletty. Tilanne elokuva-alalla on täysin kestämaton. Valmiiden elokuvien ensi-iltoja on jouduttu siirtämään useaan kertaan, ja odotetut tuotot jäävät saamatta, mikä taas hidastaa uusien tuotantojen käynnistymistä ja lisää alan työttömyyttä.

Kirjallinen kysymys KK 776/2021 vp

Ilman taide- ja kulttuurialan toimijoita meillä ei ole kulttuuria, jolloin meillä ei ole sivistystä eikä sivistysvaltiota eikä myöskään omaa identiteettiä.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mitä hallitus aikoo tehdä, jotta kulttuurialan koronakorvausten menettelyjä vihdoinkin korjataan ja

mitä hallitus aikoo tehdä, että kulttuuriala pääsee toteuttamaan perustuslaillista oikeuttaan työntekoon sekä elinkeinon ja ammatin harjoittamiseen?

Helsingissä 26.1.2022

Marko Kilpi kok